

OPPLEVELSESKART

GROKUD-ELLINGSRUD

Alna, grønnstruktur,
idrett og kulturmiljø

Groruddalssatsingen

Spesielle natur- og kulturmiljøer

ALNA, HØLALØKKA OG ALNAPARKEN

Alna er en del av Alnavassdraget, som er 17 km langt og et av Oslos 10 vassdrag. Vassdraget er omkranset av frodig og rik vegetasjon, med gode leveområder for dyr, fugler og planter. Langs vassdraget har man funnet 10 pattedyrarter, 57 fuglearter, 2 amfibiearter, 370 karplanter og 400 sopparter. Alnas hovedkilde er Alnsjøen i Lillomarka.

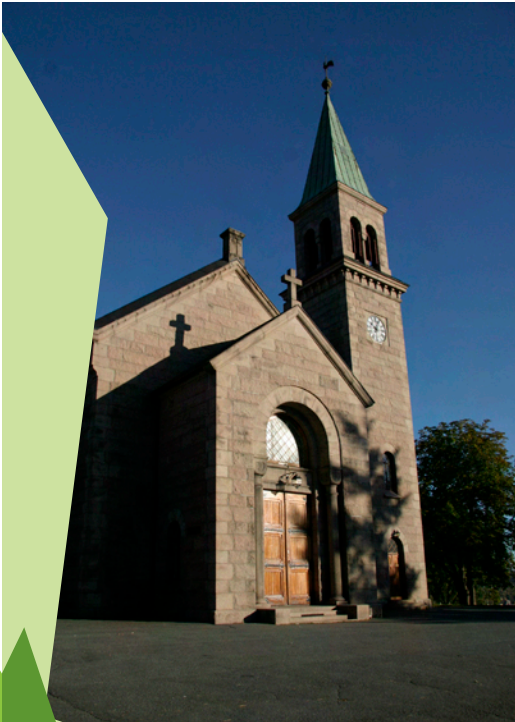
Hølaløkka ble opparbeidet i 2004 med gjenåpning av Alnaelva og en dam. Økologiske prinsipper er lagt til grunn for utforming av prosjektet med stedege arter, oppbygning av kantsoner og rensing av overvann.

Alnaparken ble etablert i 1998 og er utviklet med mange aktivitetsmuligheter. Området inneholder bl.a. turveier, to fotballbaner, sandvolleyballbane, frisbeegolfbane, ridesenter og en dam med amfibier. Området har mange forskjellige vegetasjonstyper, blant annet en del gråor- og heggeskog. Enkelte sjeldne sopparter er funnet i området.

GRORUDDAMMEN OG TIDLIG INDUSTRIVIRKSOMHET

Alnavassdraget var avgjørende for industriutviklingen på Grorud. I 1867 ble Lerfossen Klædefabrikk anlagt ved fossen av samme navn. Virksomheten skiftet siden navn til Grorud Klædefabrikk, og deretter Grorud Textilfabrikk. Groruddammen ble anlagt i 1870-årene som en del av industrianlegget. Like ved demningen ligger den tidligere «Shoddyfabrikk» som drev gjenvinning av ullmateriale fra opprevne ullfiller. Fabrikkbygningen står fremdeles, men har fått et nyere tilbygg mot turveien. Groruddammen er i dag et viktig friluftsområde som skal oppgraderes gjennom Groruddalssatsingen.

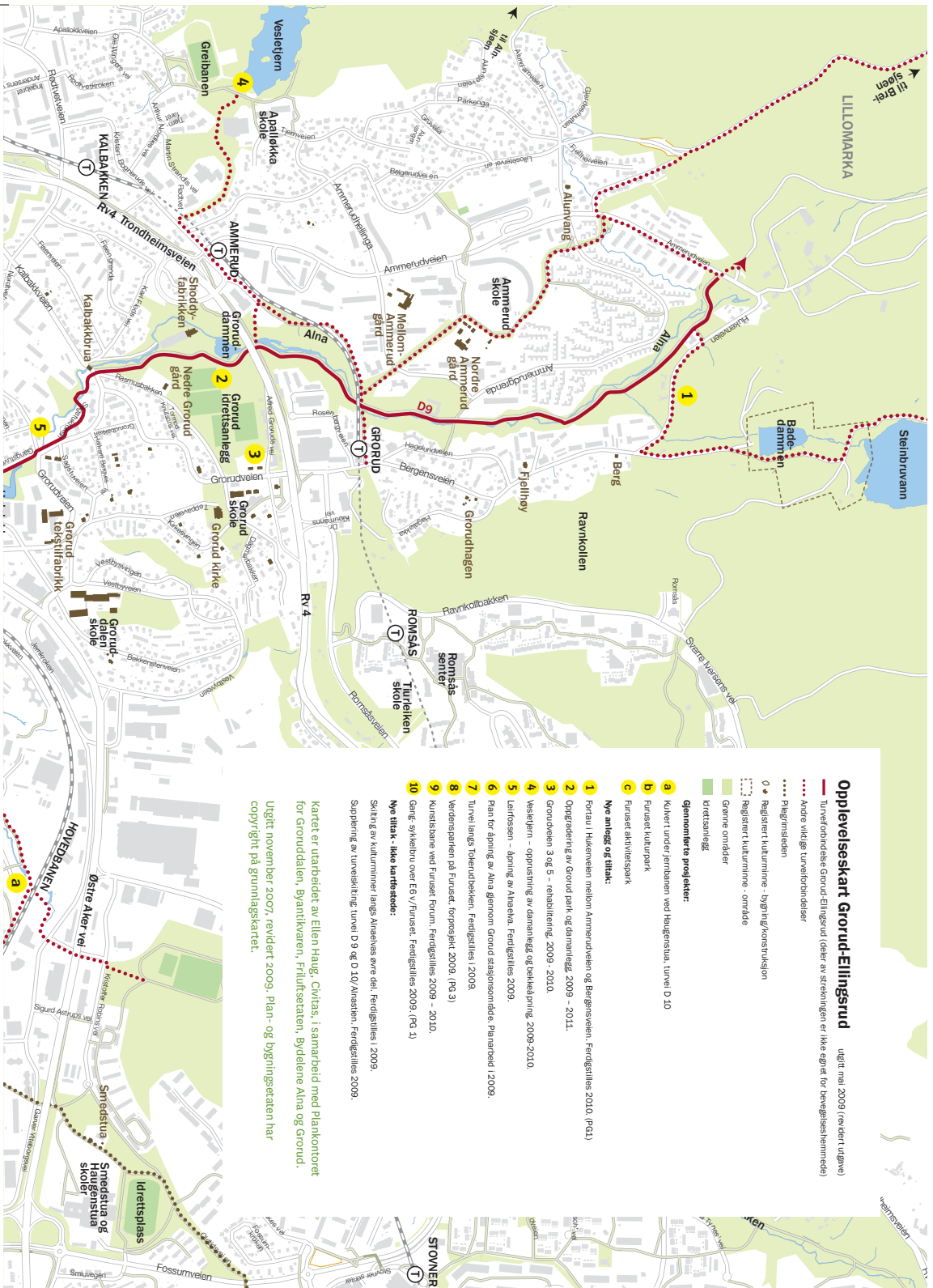

GAMLE GRORUD

Fra 1830–40 årene startet uttak av Nordmarkitten, best kjent som Grorudgranitt. Fra 1870-årene ble dette en vesentlig arbeidsplass i Groruddalen, og ga sammen med annen industrivirksomhet og nærheten til jernbanestasjonen, grunnlag for lokalsamfunnet Grorud. I 1903 ble Øvre Grorud utparsellert til villatomter, men allerede i 1900 sto Grorud kirke og skole ferdig, begge tegnet av kommunearkitekten i Aker Harald Bødtker. Kirken ble utvendig dekket med den lokale Grorudgranitten. I Sagstuveien 12 og 14 finner vi arbeiderboliger oppført for Grorud Textilfabrikk, og i Grorudveien 3 og 5 ligger to kommunale boliger oppført i 1924–25. Bygningene i Grorudveien er et eksempel på sosial boligbygging i Aker, og er oppført etter typetegninger laget av arkitekt Ragnar Dahl.

Opplevelseskart Grorud-Ellingsrud

uigit mai 2009 (revidert tillegg)

— Turveforbindelse Grorud-Ellingsrud (deler av strekeningen er ikke egnet for bevegelseshemmede)

••••• Andre viktige turveforbindelser

0 ••••• Pilegrimsleden

0 ••••• Registrert kulturmiljø - bygning/konstruksjon

0 ••••• Registrert kulturmiljø - område

■ Geme områder

■ Irretsmislegg

Gjennomførte prosjekter:

a Kulvert under fermbanen ved Høegstua, turvei D 10

b Furuset kulturpark

c Furuset aktivitetspark

Ne anlegg og tiltak:

1 Fortau i Høegstua mellom Ammerudveien og Bergensveien, Ferdigstilles 2010. (FG1)

2 Oppgradering av Grorud park og damanlegg, 2009 - 2011.

3 Grorudveien 3 og 5 - rehabilitering, 2009 - 2010.

4 Westberg - opprustning av damanlegg og bekkedaling, 2009-2010.

5 Leifossen - åpning av Alnaelva, Ferdigstilles 2009.

6 Plan for åpning av Alna gjennom Grorud stasjonsområde, Planarbeid i 2009.

7 Turvei langs Tøkerudbekken, Ferdigstilles 2009.

8 Videreutvikling på Furuset, Formprosjekt, 2008. (FG 3)

9 Kurstorbane ved Furuset Forum, Ferdigstilles 2009 - 2010.

10 Gangs sykkelbru over E6 i Furuset, Ferdigstilles 2009. (FG 1)

Ne tiltak - Ikke realiserte:

Slikting av kulturmiljøer langs Alnaelvas øvre del, Ferdigstilles i 2009.

Suppering av turestrekning turvei D 9 og D 10/Alnaelven, Ferdigstilles 2009.

Kartet er utarbeidet av Ellen Hæg, Civitas, i samarbeid med plankontoret for Groruddalen, Byantikvaren, Friluftsetaten, Bydelene Alna og Grorud.

Ugitt november 2007, revidert 2009. Plan- og bygningsetaten har copyright på grunnlagskartet.

KALBAKKEN BRU

Kalbakken bru er en av landets eldste steinhvelvbruer og ble oppført i 1790-årene i forbindelse med anleggelsen av Trondheimsveien (1762–1770). I 1793 ble den Bergenske kongevei over Bjøråsen bygget. Den tok av fra Trondheimsveien ved Kalbakken bru, opp dagens Grorudvei og Bergensveien til Steinbruvann hvor det var skyssstasjon. Bergensveien er i dag en av landets best bevarte kongeveier i Oslo omegn.

GRORUD STASJON

Norges første jernbane ble åpnet mellom Christiania og Eidsvoll i 1854. På grunn av industrien som var konsentrert rundt Gamle Grorud, fikk Grorud egen stasjon og var i 1854 eneste stoppested i Groruddalen. Den første stasjonsbygningen brant og dagens bygning ble oppført i 1862. Stasjonen med parkanlegget står på Jernbaneverkets verneplan, og den er regulert til bevaring.

GAMLE FURUSET

Groruddalen var i hovedsak en jordbruksbygd helt fram til 1950-tallet. Furuset var et av stedene med gårdsdrift. Furuset gård er nevnt i kilder fra middelalderen, men er muligens eldre. Vår tids Nedre Furuset gård er det best bevarte gårdsanlegget i området. Gårdstunets eldste bygning er våningshuset fra 1700-tallet.

Huset har en sidebygning fra 1850-tallet.

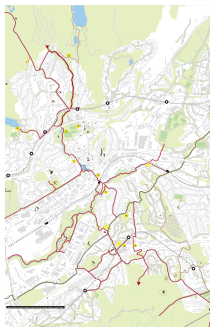
Furuset kirke ble innviet i 1980. Inni kirken henger to jernnøkler. Nøklene skal ha tilhørt en middelalderkirke som stod på stedet. Det ble gjort arkeologiske registreringer ved dagens kirke i 1998, men det ble ikke funnet spor etter en middelalderkirke.

BAKÅS SKANSER

Bakås skanser ble oppført rundt 1700, i en periode med ufred både i Norden og Europa. Anlegget ligger strategisk plassert på tre høyder ved den viktigste innfartsveien til Oslo, Gamle Strømsvei. Anlegget består av tre skanseanlegg og en vaktpost, og skansene har dyrenavn som Draken, Kattugla og Bjørnen. Da Karl XII overfalt Oslo i mars 1716 viste Bakås skanser sin militærstrategiske betydning, og soldater og bønder klarte å slå svenskekongen på retrett. Den én meter høye snøen skal også ha gjort sitt. I perioden 2002– 2005 ble det gjennomført omfattende sikrings- og restaureringsarbeider av skanseanlegget. 25.mai 2005 ble ferdigstillingen markert med en storslagen levendegjøring av slaget, med originale uniformer og kuler og krutt.

Spesielle natur- og kulturmiljøer

- Alna, Hølaløkka og Alnaparken
- Groruddammen og tidlig industrivirksomhet
- Gamle Grorud
- Kalbakken bru
- Grorud stasjon
- Gamle Furuset
- Bakås skanser

NYLIG FERDIGSTILTE PROSJEKTER:

- Kulvert under jernbanen ved Haugenstua, turvei D 10
- Furuset kulturpark
- Furuset aktivitetspark

NYE ANLEGG OG TILTAK:

- Fortau i Hukvenne mellom Ammerudveien og Bergensveien. Ferdigstilles 2010. (PG1)
- Oppgradering av Grorud park og damanlegg, 2009–2011.
- Grorudveien 3 og 5 – rehabilitering, 2009–2010.
- Vesletjern – opprustning av damanlegg og bekkeåpning, 2009–2010.
- Leirfossen – åpning av Alnaelva. Ferdigstilles 2009.
- Plan for åpning av Alna gjennom Grorud stasjonsområde. Planarbeid i 2009.
- Turvei langs Tokerudbekken. Ferdigstilles i 2009.
- Verdensparken på Furuset, forprosjekt 2009. (PG 3)
- Kunstisbane ved Furuset Forum. Ferdigstilles 2009–2010.
- Gang- sykkelbru over E6 v/Furuset. Ferdigstilles 2009. (PG 1)
- Skilting av kulturminner langs Alnaelvas øvre del. Ferdigstilles i 2009.
- Supplering av turveiskilting; turvei D9 og D10/Alnastien. Ferdigstilles 2009.

Kartet og informasjon om Groruddalssatsningen kan fås ved henvendelse til Plankontoret for Groruddalen:

Telefon: 982 66 390

Epost: postmottak.pkg@radhuset.oslo.kommune.no

www.oslo.kommune.no/groruddalen

Oslo kommune

MILJØVERNDEPARTEMENTET